Redacţiunea. Administraţiunea. şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciuri: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Dannebcr*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*; în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.

Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă şi învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta“ iese în fiă-care ḑi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şese lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.

Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 177. Braşov, Mercurĭ-Joi, 10 (22) August. 1895.

Banffy interview-at.

Braşov, 9 August v. 1895

Evenimentul ḑilei este, că „marele“ baron Banffy, ministru-preşedinte unguresc, a lăsat sĕ fiă intervievat asupra congresului naţionalităţilor de un corespondent al ḑiarului vienes „Neues Wiener Tagbl.“

Acesta, la rêndul sĕu, întroduce convorbirea sa cu laude, care sĕ pună în relief personalitatea d-lui Banffy. Ne spune, că ministru-preşedinte unguresc are obiceiul de a primì în fiă-care ḑi la órele 4 p. m. deputaţĭ, politicĭ şi bărbaţĭ ai pressei, cu carĭ discută cestiunĭ politice. Numai ḑilele când are şedinţe séu consiliu de miniştri fac escepţiune. Br. Banffy, ḑice corespondentul, nu cultivă reserva birocratică, ci „aparţine acelor bărbaţĭ de stat, carĭ nu se sfiesc a espune sincer şi oblu fiă-care stadiu al politicei lor înaintea publicităţii.“

Interesant este a urmărì, după convorbirea, ce-o reproducem mai jos, stadiul politicei lui Banffy faţă cu mişcarea din sînul naţionalităţilor. Nu ne surprinde nicĭ-decum modul cum cugetă ministru-preşedinte asupra congresului şi a întregei cestiunĭ.

Era de aşteptat, că Banffy va denega acestui congres competenţa precum şi importanţa ce i-se dă în pressă. Şi érăşĭ nu se puté aştepta dela dênsul sĕ admită, că popórele nemaghiare ar fi asuprite. Tótă nemulţămirea, ce esistă din causa sistemului de guvernare asupritor, ministru-preşedinte vrea sĕ-o reducă la duşmănia ce ar nutri'o faţă cu Ungaria „unele cercurĭ ale inteligenţii naţionalităţilor.“ Ţĕrănimea, ḑice el, e pacînică şi n'are causă de a-se plânge. In şcólele şi bisericele comunelor române, slovace şi sêrbescĭ domnesce „esclusiv“ limba poporului. Sunt în Ungaria peste trei mii de şcóle poporale cu limba de propunere română. Limba statului figuréză numai între obiectele de învĕţămênt, fără a fi în adevĕr învĕţată. Şi totuşĭ se mai plâng de asuprire şi cuteză a vorbi de maghiarisare forţată!

Ce uşor îi este baronului Banffy de-a convinge pe corespondentul fóiei vienese, care, se înţelege, nicĭ ideă nu are de ceea ce se petrece în ţéră.

Décă Banffy ar fi vorbit „sincer şi oblu“, ar fi trebuit sĕ-i spună, că starea de lucrurĭ din comunele române, sêrbescĭ şi slovace, cum o descrie el, au aflat'o guvernele unguresc, când au venit la cârmă la 1867, şi că de atuncĭ încóce aceste guverne se silesc mereu de a-o schimba în sensul politicei lor de maghiarisare. Ar fi trebuit sĕ-i spună, că cele trei mii de şcóle poporale române, — décă vor fi atâtea — se susţin din contribuţia dublă a poporului, fără ca statul sĕ dea măcar un ban pentru susţinerea lor. Ar fi trebuit sĕ-i spună, că statul nu numai nu le ajutoră, dér le împiedecă în desvoltarea lor prin întroducerea forţată a studiului limbei maghiare, prin tot feliul de mĕsurĭ şi ordonanţe ministeriale vexatóre, carĭ au de scop totala paralisare a crescerei naţionale în şcólă în favorul esclusiv al limbei şi al culturei maghiare; că din causa acésta învĕţătorii cu simţ naţional sunt persecutaţĭ sub cuvênt, că nu sunt harnicĭ a propune limba maghiară cum cere legea de maghiarisare; că autonomia şcolară a confesiunilor este aḑĭ numai o literă mórtă a legii de instrucţiune şi că tot sistemul de guvernare tinde la străformarea succesivă a şcólelor nóstre confesionale în şcóle de stat cu limba de propunere maghiară; în fine că pentru înaintarea scopului maghiarisării succesive a şcólelor nóstre s'a creat şi legea pentru asilurile de copii (kişdedovurĭ) în anul 1891.

Tóte aceste şi multe altele, ce nu le putem înşira aicĭ, trebuia sĕ i-le esplice br. Banffy gazetarului vienes, ca acesta sĕ'şĭ pótă forma o judecată clară despre aceea, că óre suntem noi în drept orĭ nu de-a vorbi de-o maghiarisare forţată.

Ministrul preşedinte l'ar fi luminat pe deplin, décă i-ar fi spus măcar pe scurt curatul adevĕr, că după cum stau aḑĭ lucrurile, sistemul de legĭ şi ordonanţe esistent condamnă confesiunile române, sêrbescĭ şi slovace de a conlucra cu propriele lor mijlóce la înaintarea scopurilor maghiarisării, căcĭ nu'şĭ mai pot susţiné scólele, decât sub condiţiunea de a satisface pretensiunilor esagerate ale ocârmuirii unguresci, care nu mai are sens decât pentru lăţirea limbei maghiare.

Dér Escelenţa ungurésca a voit sĕ jóce înaintea pressei cislaitane pe nevinovatul, pe cel cu nedrept acusat, că ar avé intenţiunĭ ostile faţă cu popórele nemaghiare şi de aceea a retăcut tóte aceste şi multe altele. Nimic mai comod pentru d-l Banffy decât a da cu buretele peste miseriile nesfêrşite ale lucrării subminătóre de maghiarisare şi a balansa în domeniul politicei marĭ, susţiind, că „cestiunea limbei e numai un mijloc, dér scopul adevĕrat al congresului este de a încerca sĕ întroducă politica federalistă în Ungaria“.

Şi e şiret d-l Banffy. Punênd cestiunea pe terenul acesta, el se avêntă până a apela la concursul factorilor politicĭ din întrégă monarchia spre a combate nisuinţele federaliste, căcĭ ḑice: „nu e vorba numai de un interes maghiar, ci e vorba de esistenţa dualismului“.

Dualismul a putut esista 28 de anĭ cu autonomiile provinciale ale ţĕrilor austriace şi cu autonomia Croaţiei, de ce n'ar puté esista, când s'ar adauge şi autonomia Transilvaniei, şi teritoriile naţionale, despre carĭ se vorbesce în programu congresului?

Aşa ceva nu-i póte întra în cap unui om cu mintea sănătósă. Banffy însĕ o spune de astă-dată sincer şi oblu, că „dualismul va esista numai pe câtă vreme Maghiarii vor stărui pentru susţinerea lui şi pe câtă vreme supremaţia lor va rĕmâné nealterată“.

Cu alte cuvinte dualismul condiţionéză supremaţia maghiară şi décă cade acésta, cade şi dualismul. Dér unde stă scris, că Ungaria şi monarchia se pot fericì numai prin dualism ? Ětă că din sînul Kossuthiştilor se şi ridică vocĭ, carĭ se minunéză cum un simplu „modus vivendi“, ca dualismul, ar puté sĕ absórbă tóte, viaţa de stat şi scopul de stat al Ungariei.

Baronul Banffy însĕ a voit sĕ facă şi puţină politică de partid şi sĕ lovéscă în partidele oposiţionale maghiare, luând în apĕrare instituţiunea armatei faţă cu aspiraţiunile lor naţionale. Astfel a credut sĕ se insinue la curte ca adevĕratul apĕrător al intereselor dinastiei şi a intereselor de putere ale monarchiei.

Apucàtura acésta a produs numai ilaritate în tabĕra oposiţiei, a căreia foi iau peste picior pe Escelenţa ungurésca, ḑicênd, că sunt slabe armele, ce le folosesce în contra dreptelor postulate naţionale maghiare şi e şi mai slabă acea politică, ca „după ce Banffy ca ministru-preşedinte al Ungariei, cu depline puterĭ, n'a cutezat sĕ procédă în contra întrunirei naţionalităţilor, acuma el chiamă în ajutor Austria, o chiamă la o cruciadă în numele sfânt al dualismului, ca sĕ bată pe Valahii noştri“.

Ministrul Bánffy despre naţionalităţi.

Un colaborator al ḑiarului „*Neues Wiener Tagblatt*“ a avut un interesant interview cu ministrul preşedinte

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Dómna contesă.

Novelă rusésca de *Sonja*.

Ivan servitorul tocmai aprinsese luminările şi aţiţase focul, căcĭ afară viscolia tare, încât bĕtrânii arborĭ din parc trosniau şi scârţăiau. In cămin ardea un foc viu, o căldură plăcută era în micul şi elegantul budoar. Ivan aşeḑà un mic fotel în colţ lângă cămin, puse o mĕsuţă lângă acesta şi începù tocmai sĕ arangieze serviciul.

Portiera se ridicà încet şi un bĕtrân înalt întrà în cameră, pe neaudite, deórece covórele cele moi înăbuşiau paşii celui ce intrase.

— Ivane!

Cel întrebat se întórse spăriat.

— Când vine contesa?

— Dómna contesă trebue sĕ între îndată.

— Bine, poţĭ merge.

Bĕtrânul domn trase un al doilea fotel lângă cămin şi se aşeḑà pe el. Tremurând de frig îşĭ freca mânile sale aristocratice, pe când ochii sĕi micĭ şi cenuşii cercetau cu de-amĕruntul fiă-care unghiu al camerei. Privirea obosită şi-o aţîntì asupra unei mese de scris, care era acoperită cu mĕrunţişurĭ femeescĭ. La o parte se afla un vas mare cu florĭ de trandafirĭ frumos mirositóre, ér lângă acesta un plic nedesfăcut.

Bĕtrânul murmurà câte-va cuvinte. Apoi se ridicà şi privì cu atenţiune trăsurile scrisórei. Era o scriere originală, pe care, décă ai vĕḑut-'o odată, era imposibil sĕ nu o recunoscĭ. Un zimbet trist trecù peste faţa sa... Cum sta el ast-fel, cu faţa spre lumină, se vedea bine, cum arăta de bĕtrân şi de consumat. Creţe adâncĭ, obrajĭ scofâlciţĭ, o bărbiă ascuţită şi colţurósă, nisce buze palide, lipsite de sânge... Ivan apărù în uşe.

— Dómna contesă!

Repede el aruncà plicul pe masă şi se apropià de uşe.

Olga Nicolaievna Kelonoff întrà în odaiă. Era ca şi când ar fi intrat primăvéra — atât de plăcută şi drăgălaşă era figura ei, încadrată de un pĕr auriu. Cu ochii ei marĭ şi negri se uita uimită la contele.

— D-ta aicĭ? întrebà ea rece şi cu dispreţ, făcêndu-se, că nu observa mâna, ce 'i-se întindea pentru salutare.

— Ah, eştĭ surpinsă *ma chère,* ḑise el amical. Din întêmplare am trecut pe aicĭ şi m'am încălḑit puţin la căminul D-tale. La D-ta e atât de plăcut, încât cu greu se desparte cine-va, — şi de aceea de sigur, că-mĭ vei permite, ca sĕ-ţĭ ţin puţină societate. 'Mi-e permis, sĕ te rog pentru o cescă de ceaiu, căcĭ, după cum vĕd, totul este pregătit pentru acésta?

El îi arătà fotelul sĕ şédă. Ea nu rĕspunse, ci dete din umerĭ cu nepăsare. Apoi se duse la masa de scris şi rupse plicul. Cum îi străluceau ochii! Cum îi zimbiau buzele! El o vedea pasionată şi arḑĕtóre. Şi totuşĭ atât de tristă... Cât era de frumósă femeia asta! Frumseţea ei subjugase pe bĕtrânul, despreţuitor de femei. El o ridicase la sine din sĕrăciă şi miseriă. El puse la picióreie ei tótă splendórea şi bogăţia sa. Ea fuse atât de fericită, ca un copil. El se desfătase la bucuria ei, şi uitase, că nu i-a succes sĕ-i câştige iubirea. Fusese prea fericit, încât sĕ se mai gândéscă la acésta. Şi acum, când începù el sĕ vadă, trista realitate era prea târḑiu sĕ-şĭ înlănţuéscă fericirea trecĕtóre...

Incet vîrî ea epistola în buzunar. Apoi se uità la dênsul:

— Ce voescĭ adecă?

Urmà o pausă. In fine ḑise el încet:

— Teodor Maximovicĭ e aicĭ...... El ţi-a scris!?

Ea rîse în ton batjocuritor.

— Mi-am putut închipui, că ai venit sĕ spionezĭ..... Da — e aicĭ. Dér — îl poţĭ împedeca dela acésta? Vréi sĕ începĭ érăşĭ cu prostiile D-tale?

El o privì ameninţător.

— Nu sufer, auḑĭ!...

— Ba, ḑise ea, sĕ suferĭ. Trebue cineva sĕ sufere şi alte lucrurĭ în viéţă. Ea-l privì ciudat ḑicênd vorbele aceste. Dealtmintrelea — ce voescĭ? Ţi-am împlinit voinţa şi te-am urmat aicĭ, deşi mĕ amusam forte bine în Nizza. Şi tóte aceste pentru istoria cu administratorul de moşiă.

(Va urma.)

ungurese br. Desideriu *Bánffy* asupra cestiunei naţionalităţilor.

Cea dintâiu întrebare a amintitului diarist a fost acésta:

— Nu vě împiedecă óre-carĭ consideraţiunĭ, ca opinia Exelenţei V-tre în acéstă cestiune sě fiă dată publicităţii?

— Nu! rěspunse ministrul Bánffy. In genere nu fac secret din aceea, că ce părere am eu despre aşa numitul Congres al naţionalităţilor şi despre acéstă întréga cestiune. Mi-se pare însě, că pressa a dat prea multă valóre acestui congres. Intre cei-ce au luat parte la congres, abia décă sunt 1—2, a căror personalitate sě tragă ceva în cumpěnă. In genere dis, elementele, carĭ au luat parte la adunare n'au avut dreptul sě vorbéscă în numele propriei lor rasse. In pressa nationalităţilor s'au audit multe vocĭ, carĭ condamnau congresul. Clerul superior, care este un factor fórte influent între Românĭ şi Sêrbĭ, a luat posiţiă hotărîtă contra congresului. Mie mi-se pare, că este pe deplin greşit şi necorect a privi congresul, ca un punct marcant în mişcările naţionalităţilor din Ungaria.

— Dă-mĭ voiă Exelenţă sě observ, că deşi esceptionările privitóre la competenţa congresului sunt juste, totuşĭ sentimentul neamical, ce s'a pronunţat acolo, se pare, că corespunde cu sentimentele nutrite în cercurile naţionalităţilor.

— De sigur, că noi avem inamici; e fără îndoială, că contra Ungariei esistă un óre-care sentiment de duşmăniă, dér nu în cercurile poporului, ci în anumite straturĭ ale inteligenţei, care face tot posibilul, ca sě infiltreze în inima ţěrănimei ura, ce-o nutresc contra maghiarismului; ţěrănimea de altfel este cu sentimente pacînice, şi nu are cause de a-se plânge.

Sě-mĭ credĭ — continuă ministrul, — că *la noi este o curată absurditate a vorbi de opresiunea naţionalităţilor*. De-ai veni în vre-un sat românesc, slovăcesc, orĭ sêrbesc dela noi, ai vedé, că *atât la primăria comunei*, cât şi în scóle şi bisericĭ domnesce esclusiv limba poporului. In Ungaria sunt mai multe de trei mii de scóle, unde limba de învěţământ e cea română. Limba statului figuréză numai ca obiect de învěţământ, *fără însě ca de fapt sě se învețe*. Şi între astfel de împrejurărĭ se plâng de asuprire şi cutéză a mai vorbi de maghiarisare forţată! E firesc, că nu putem recunósce tóte limbile, ca limbĭ de stat, căcĭ décă am face acésta, în administraţiă şi justiţiă s'ar crea cele mai marĭ greutăţĭ practice.

— Exelenţa ta aşa-déră eştĭ în privinţa acésta contra orĭ-cărei concesiunĭ faţă de naţionalităţĭ, dise diaristul.

— *Da, fórte hotărît*, rěspunse Bánffy. *E imposibil a merge mai departe* (cù „concesiunile"?) *de cum am mers*. De altfel în decursul congresului a eşit la ivélă, că domnii aceştia n'au ca ţintă cestiunĭ culturale şi de educaţiă, cum au vestit ei până acum pretutindenĭ. Cestiunea limbei este la ei numai un mijloc pentru ajungerea adevěratului scop, care nu este alt-ceva, decât încercarea cu politica federativă în Ungaria. *Acésta însě nu se va întêmpla nicĭ-odată*. Nu este bărbat de stat maghiar, care se dea mână de ajutor la aşa ceva.

Ba merg mai departe. Toţĭ factorii politicĭ din monarchiă trebue sě se unéscă cu tótă puterea, pentru a-se pune capět ăstorfel de insanităţĭ. Aicĭ nu este vorba numai de interes curat maghiar, ci şi de esistenţa dualismului. Ideia dualismului a prins deja adêncĭ răděcinĭ în ţéră. Mai mult ca de-un pătrar de secol încóce, bărbaţii de stat maghiarĭ au făcut tot ce au putut, ca posiţia de drept public a ţěrii s'o facă a-se consolida înaintea opiniunei publice, în inima naţiunei, şi a învinge aspiraţiunile oposiţionale. Ideia desvoltărei dualismului, aşa cum o propagă partida naţională (apponyistă) este un paradox, care nu însemnă nimic. Din potrivă, în basele ei e nespus de îngrijitóre, chiar şi décă sub acéstă espresiune s'ar ajunge óre-care scop positiv; cacĭ nime nu doresce a atinge armata şi instituţia ei. *Orĭ-ce politic cugetător privesce armata comună, ca garanţia posiţiei nóstre de putere*. Tot feliul de încercare îndreptată spre slăbirea ei, însemnéză slăbirea autorităţii nóstre înaintea strěinătăţii. Situaţia politică esterióră liniştită de adĭ ar îmbrăca o formă critică în momentul, când s'ar sgudui organismul armatei nóstre. După spiritul şi litera pactului, armata comună nu póte fi obiectul realisării unor aspiraţiunĭ, carĭ ar puté înfluenţa unitatea armatei...

Dualismul, — continuà ministrul — s'a înfiinţat, când a fost pe deplin neatacabilă supremaţia maghiară la noi şi a conducerei Nemţilor în Austria. Activitatea regulată a dualismului a fost mereu împreunată cu greutăţĭ. El însě ar fi pe deplin imposibil, când am da din mâna nóstră ideia naţiunei politice una şi nedespărţită în Ungaria, şi *am lăsa pe naţionalităţĭ sě se validiteze, ca individualităţĭ politice*. In Austria tradiţiile istorice — carĭ se légă de singuraticele regate şi provincii — au subsistat în měsura, care deschide porţile pentru anumite tendinţe federalistice. De sigur d-ta vedĭ, că *noi cei din Ungaria* nu suntem de loc înduplicaţĭ a crea acum din nou astfel de teritorii de naţionalitate, şi poţĭ observa, că pentru noi numai din interes maghiar, ci şi *pentru interesul dualismului este necesar, sě respingem hotărît astfel de tendinţe fantastice. Dualismul va rěmâné, câtă vreme noi Maghiarii ţinem la el şi până când supremaţia maghiară*, cum o numesc contrariĭ noştri, *stă neclătită*. Indată-ce însě se face la noi încercarea pentru inaugurarea aşa numitei politicĭ de împăcĭuire, numai decât ni-am pune înaintea acelor condiţii inepte, carĭ numai trec de aventurĭ politice, ci teritoriale.

In Ungaria nu este asuprită nicĭ o rassă, nicĭ o naţionalitate, şi *décă totuşĭ respingem cu cea mai mare hotărîre orĭ ce pretenţii federalistice, acésta o facem în conscienţa, că orĭ-ce indulgenţă, care în momentele actuale ar fi póte comodă, se póte rěsbuna in viitor, întrucât din micimea nóstră sufletéscă s'ar nasce pericol pentru constituţiune şi pentru unitatea regatului maghiar*. Er când ne opunem neclintiţĭ pretensiunilor create de agitaţiunĭ, *o facem din convingerea, că ne luptăm nu numai pentru maghiarime, ci şi pentru dinastiă*, care este legată nedespărţit cu desvoltarea de putere esternă a celor douě state.

— Dér óre congresul naţionalităţilor nu dă causă pentru luarea de měsurĭ estra-ordinare?

— *Chiar de loc!* observà ministrul. Nu este nicĭ o causă de a-se lua měsurĭ escepţionale. *Vederile nóstre conducětóre cu privire la politica de naţionalitate sunt neschimbate, ba chiar nicĭ provocaţiunile nu se scot din ţiţînĭ, ca sě recurgem la měsurĭ escepţionale.*

— Şi cum stă lucrul cu comitetul esecutiv, care intenţionéză a unì naţionalităţile?

— *Acesta va fi disolvat*, cum s'a întêmplat la timpul sěu cu comitetul român, deóre-ce este oprit prin lege!

Un nou ordin.

Pe când ministrul-preşedinte *Banffy* declară colaboratorului foiei vienese „Neue W. Tgbt.". că nu e nevoie de a se lua měsurĭ escepţionale contra naţionalităţilor, pe atuncĭ ministrul de interne *Perczel* desavuéză pe colegul sěu într'un mod strălucit, printr'o ordinaţiune dată tuturor autorităţilor din ţéră.

„*Budapesti Hirlap*" de adĭ spune următórele:

„Ministrul de interne Desideriu *Perczel*, probabil, că sub influinţa isbucnirilor agitatorice esperiate în timpul din urmă pe teren socialistic şi de *naţionalitate*, a trimis o ordinaţiune către tóte autorităţile administrative, în care le dă aspre îndrumărĭ, *sě urmăréscă cu statornică atenţiune activitatea societăţilor esistente* şi sě grijéscă, ca acestea sě nu depăşéscă cercul de influenţă al statutelor. La formarea nouělor societăţĭ însě sě fiă tare băgătóre de sémă, ca sě nu se pótă validita ideile, carĭ tind la rěsturnarea ordinei de stat esistente. *In cas când ar observa şi cea mai mică bănuială, numai decât sě încépă cercetare*".

Tendinţa acestui ordin este věditǎ. Autorităţile şi paşalele unguresci sunt provocate de ministru a întrebuinţa cea mai cumplită ingerinţă şi cele mai agresive mijlóce contra reuniunilor esistente. Nu trebue sě mai spunem, că ministrul are în vedere mai ales asociaţiile naţionalităţilor, carĭ în sensul acestui ordin vor fi espuse la cele mai marĭ şicanărĭ din partea autorităţilor unguresci. Căcĭ ce va sě dică alta porunca d-lui Perczel, de-a porni cercetare la „cea mai mică bănuială?" Şi câte bănuelĭ perverse şi duşmănóse nu vor iscodi, cum au iscodit, pentru-ca sě împiedece orĭ-ce lucrare pacînică a asociaţiunilor nemaghiare?

Dela congresul interparlamentar de pace.

In fine după multe desbaterĭ, îi succese congresului de pace dela Bruxella sě statoréscă un proiect pentru organisarea *arbitragiului internaţional*. Proiectul conţine 14 puncte, carĭ în general conţin următórele: 1) Statele, carĭ aderéză la principiul arbitragiului, formézǎ un arbitragiu permanent internaţional, pentru de-a aplana tóte certurile aşternute lui. 2) Reşedinţa arbitragiului se va hotărì de către state, şi statul în care se va afla, va avé oblegământul sě păzéscă asupra siguranţei lui şi asupra libertăţii consultărilor şi a hotărîrilor. 3) Fiă-care guvern numesce doi membrii în arbitragiu pe timp de 5 anĭ. 4) Lefurile membrilor, precum şi alte emolumente se vor plăti de respectivele guverne, ér spesele arbitragiului le vor acoperi statele în mod egal. 5) Arbitragiul îşĭ alege din sînul sěu un preşedinte şi un vice-preşedinte pe timpul unui an, afară de aceştia pe un grefier şi funcţionarii de lipsă. 6) In cas de cértă preşedintele numesce membrii, carĭ sě formeze un arbitragiu de prima instanţă, în care nu pot fi membrii respectivelor state litigante. 7) Arbitragiul propune condiţiunile de împăcare séu aduce judecată. 8) Judecata trebue sě fiă motivată. 9) Fie-care parte are drept de-a apela în timp de trei lunĭ. Arbitragiul complet formézǎ arbitragiul de apelare. Nu esistă nicĭ un mijloc de casaţiune. 10) Partidele litigante pot aduce casul de cértă direct înaintea arbitragiului, fără de notificarea grefierului. 11) Sentinţa se concrede onórei şi fidelităţii statelor faţă cu coventiune. 12) Numirile din p. 3 se fac 6 sěptěmânĭ după schimbul ratificărei convenţiunei şi se notifică guvernelor pe calè diplomatică. 13) Statele ficséză organisarea internă a arbitragiului. 14) Statele, carĭ nu iau parte în convenţiune, pot orĭ când intra în ea.

După primirea convenţiunei, congresul hotărì a-se adresa către guvernele din Belgia şi Elveţia, ca aceste sě ia iniţiativa pentru esecutarea practică a convenţiei şi séu sě convóce o conferenţă europénă, séu sě încunosciinţeze puterile pe cale diplomatică.

*

Pressa europénă şi acum încă se ocupă cu cestiunea alegerei Budapestei, ca loc de întrunire a Congresului din anul viitor, şi în legătură cu acésta, cu cestiunea naţionalităţilor din Ungaria.

„*Schlesische Zeitung*" dice următórele: „In tot casul ar fi bine, că lumea esternă sě nu pună prea puţin pond pe însemnătatea cestiunei naţionalităţilor din Ungaria. Ar fi bine, ca mai ales în Germania sě se feréscă lumea de-a da credĕmênt tuturor scirilor tendenţióse şi mistificătóre ale oficióselor din Budapesta şi ale amicilor acestora.

Tot aşa vorbesce şi „*Kölnische Zeitg.*"

„*Politik*" din Praga se esprimă astfel: La Congresul de pace internaţional din Bruxella, Maghiarii au lucrat din rěsputerĭ, ca cel puţin pe acest teren sě paraliseze hotărîrile Congresului naţionalităţilor din Budapesta. E drept, că le succese a realisa proiectul, ca Congresul de pace sě se ţină anul viitor la Budapesta, însě totuşĭ nicĭ încercările dibace ale contelui Apponyi n'au putut rěsfrânge gravaminele Românilor.

La politica săséscă.

Diarul german „*Münchener Allgemeine Zeitung*" primesce din Braşov o corespondenţă, în care, vorbindu-se despre situaţiunea politică a Saşilor, se dic între altele următórele:

Asupra scopului politicei săsescĭ nu esistă aprópe nicĭ o divergință de părerĭ; óre nu s'ar puté delătura şi desbinarea, care s'a născut din cérta pentru alegerea mijlócelor şi căilor? Căcĭ în ce stă deosebirea între „bětrânii" oportuniştĭ şi între „verdĭ"? Cei dintâiu şi acum trăesc în credinţa, că Saşii prin privilegiile lor vechi au interese comune cu domnii ţěrei, până când generaţiunea mai tiněră simte, că Saşii au fost asvêrliţĭ în mod volnic, din partea Maghiarilor, de pe piedestalul lor pe trépta unei simple naţionalităţĭ, precum sunt Slovacii şi Rutenii; ea voesce sě caute în viitor asigurarea mai bine în puterea ei propriă naţională, decât în graţia guvernului.

Oportuniştii, séu mai bine moderaţii au sórtea, de-a fi tot înşelaţĭ şi disilusionaţĭ, de aceea nu e mirare, că verdii câştigă tot mai mult teren. Conducětorii mai bětrânĭ ar trebui sě se bucure, că sucrescenţa tiněră le face posibil a-se esprima mai aspru între anumite împrejurărĭ; căcĭ amiciţia politică e chiar aşa de scumpă, cât póte ea strica în mod învers, ca duşmăniă.

Este posibil, ca *Saşii sě ajungă în fruntea mişcărei naţionalităţilor*, numai nu trebue sě fiă tot-déuna prudentes et circumspecti, ci trebue sě aibă şi curagiul de-a arăta, că sciu păşi energic. In acţiune comună cu tovarăşii celorlalte naţionalităţĭ încăruntite în lupte, representanţii generaţiunei mai tinere şi mai poftitóre de acţiune se vor convinge, că a critica este cu mult mai uşor, decât a face mai bine. Ei atuncĭ nu se vor retrage de-a denega, lucra după esemplul, ce de multe-orĭ l'au primit mai 'nainte dela bětrânĭ, adecă a amesteca vinul prea tare cu o anumită cantitate de apă.

SCIRILE DILEI.

9 (21) August.

Parastas pentru Gozsdu. Din Bran ni-se scrie cu data 6 (18) August n.: Astădĭ, după terminarea serviciului divin şi după-ce pentru monarchul nostru s'a făcut rugăciunea cuvenită în biserica veche gr. or. din Şimon, preoţii *Nicolae* şi *Ión Mănoiu*, pe spesele lor, au făcut parastas pentru memoria marelui fundator Gozsdu. Toţĭ credincioşii bisericei au asistat cu multă evlaviă; la cetirea molitvei au îngenunchiat cu toţii, ţinênd în mână luminĭ aprinse ce se împărţiseră încă la începerea parastasului, după a căruia terminare s'a împărţit credincioşilor colivă şi pâne. Mare efect a avut cuvêntarea ţinută de veteranul preot Mănoiu despre faptele marelui mecenate, la ceea ce poporul plin de mulţămire a esclamat: D-deu sě-l odihnéscă în împěrăţia cerului. — La parastas a participat şi stipendistul din fundaţiunea Gozsdu, d. N. Mănoiu jurist în Budapesta — n.

—o—

Un fapt creştinesc şi românesc. Dela Sibiiu primim scirea: D-l *Alexandru cav. de Goian*, mare proprietar în Zodova (Bucovina), care în anii trecuţĭ a avut o copilă aicĭ în scóla civilă de fete şi în internatul „*Asociaţiunii*", a dăruit, prin D-na Maria Cosma, 50 fl. pentru scóla civilă de fete a Asociaţiunei. In epistola sa se esprimă ast-fel: „Cu ajutorul lui Dumnedeu terminându-mĭ casa, cu prilegiul sânţirei ei, am cugetat şi la scóla civilă română pentru fete din Sibiiu, pentru care trimit 50 fl." — Ne bucurăm mult, când putem înregistra ast-fel de esemple rare, demne de imitat.

O desminţire. „Bud. Coresp.“ de erī desminte scirea — cum dice el—a „diarelor ultra-naţionale române“, că congresul naţionalităţilor s'ar fi ţinut la espresa poruncă a Maiestăţii Sale. Călĕtoria ministrului de interne Desider Perczel la Ischl a avut de scop numai afacerī de resort, şi el a spus'o mai înainte, că va permite ţinerea congresului, décă acesta va fi anunţat în ordine, décă programul nu va conţiné nicī un punct duşman statului şi décă va purta numirea de adunare poporală.

—o—

Adunărī de muncitorī disolvate. Alaltăerī s'au întrunit muncitorii slovacī din Budapesta la o adunare. Representantul poliţiei însĕ disolvà îndată la început adunarea, pe cuvênt, că ar avé intenţiunea de a se ocupa cu cestiunea naţionalităţilor şi cu alte cestiunī îndreptate contra statului şi a societăţii. Tot în acea di s'a disolvat adunarea poporală în Viena, care voì sĕ desbată asupra „Stărei politice în Austria“.

—o—

Purtătorii de matricule şi ministrul de comerciŭ. Purtătorii de matricule fac neplăcerī ministrului de comerciŭ. Ei adecă vor trage mult în cumpĕnă bugetului viitor. In acest ministeriu se lucréză de present în ruptul capului la statorirea noului budget. In dilele din urmă cade — nu spre puţină consternaţiune — în mânile secţiei de comerciŭ un rescript al ministrului de interne, care îl recércă a estrada purtătorilor de matricule bilete gratuite pe liniile ferate maghiare. Un contra-rescript al ministrului de comerciŭ recércă pe ministrul de interne, se-şi revóce acéstă cerere; se crede însĕ, că acéstă revocare nu se va face. Ministrul de comerciŭ îşī esprimă în rescriptul sĕu mirarea, că pe ce basă vine de a-se îngreuna portofoliul ministrului de comerciŭ în favorul celui de interne? — Noi scim bine, că matriculele până acum s'au purtat fórte conscienţios din partea preoţimei, fără de a i-se rĕsplăti barĕmī cu un crucer acéstă ostenélă; acuma s'a pus o nouă falangă de funcţionarī flămândī, carī aştéptă trenurī gratuite — pentru idea de stat, şi salare în folosul maghiarisării.

—o—

Invĕţătóre la scóla Asociaţiunei. Comitetul Asociaţiunii, în sedinţa sa din 17 l. c., a ales unanim de învĕţătóre suplentă, în postul vacant la scóla de fete a Asociaţiunii pentru lucrul de mână, femeiesc, pe d-ra *Aglaida Bacilla*, din Caransebeş, absolventă a preparandiei de stat şi a scólei superióre industriale de stat din Teresiopol (Szabadka). Ér în postul de învĕţătóre, ca a patra putere ordinară la acea scólă, a ales unanim pe d-ra *Eugenia Ionescu*, din Bozovicī, absolventă a preparandiei superióre pentru scóle civile de fete din Budapesta. Ambele învĕţătóre cum ni-se scrie, sunt cualificate în sensul legilor în vigóre cu *distincţiă*. — Felicitările nóstre!

—o—

Petrecerea tinerimei academice române din Brasov şi jur. Atragem din nou atenţiunea publicului român asupra petrecerei, ce se va arangia în scop de binefacere din partea tinerilor noştri academicī Sâmbătă în 12 (24) August în sala Hotelului Central Nr. 1. Nu e prescrisă toaletă de bal, ci numai toaletă simplă. Biletele: de persónă 1 fl., de familiă (4 persóne) 2 fl. 50 cr. studenţii 50 cr.; se pot procura dela librăria Nicolae Ciurcu şi séra dela cassă. In pausă se va juca din partea tinerimei academice „Căluşerul“ şi „Bătuta“.

—o—

Numirī în armată. Cu diua de 18 August a. c. s'au făcut în armata comună austro-ungară între altele următórele numirī: S'au numit cadeţī aspiranţī de oficer la infanteriă: Teodor Sbârcea, Trajan Bulbuc, Victor Şotropa, Basiliu Popescu, Maximilian Nedelcovicī, Silviu Cutean, Modest Urban, Anton Poduje, Octavian Grecul, Ioan Vinţeleriu, Francisc Ionaş şi Paul Paul; cadeţī la infanterie: Liviu Liuba; cadeţī aspiranţī de oficier la vênătorī: Virgil Bian, Francisc Deac; la artileriă: Vincenţiu Alexi, Corneliu Vornica; la pionerī: Eduard Lacom, Hermil Cosmuţa; şi la herghelia statului: Rudolf Rus. Mai departe a numit Majestatea Sa la rangul de sublocotenenţī pe următorii absolvenţī de academia militară teresiană şi technică: Ştefan Conţ şi Carol Pop.

—o—

Rechiămarea lui Agliardi. „*Gazetta Piemontese*“ este informată din cercurile vaticane, că nunciul *Agliardi* va fi în curênd numit episcop titular al unei diecese de frunte din Italia.

—o—

In cas de rĕsboiu. Mare svon a produs o circulară a ministrului de rĕsboiu din Anglia, îndreptată cătră autorităţile carī susţin orfelinate, cu întrebarea, că la cas de rĕsboiu fire-ar aplicate a ceda localităţile pentru construirea de lazarete.

—o—

O faptă laudabilă. Oficerii şi marinarii românī de pe încrucişătorul „Elisabeta“ şi bricul „Mircea“ au împlinit o faptă laudabilă în timpul pe când acestea se aflau la Barcelona: Bastimentele române se aflau în diua de 8 August la Barcelona. In aceeaşī di, pe la óra 4 după amiadī, isbucnesce un incendiu într'un cartier din cele mai populate ale oraşului. Imediat o trupă de 40 ómenī, în frunte cu oficerii lor, aparţinênd bastimentelor române, plécă la locul sinistrului şi-şī oferă serviciile. Autorităţile spaniole din Barcelona au rĕmas fórte viu mişcate de acest semn de curagiu şi bună voinţă.

—o—

„Un sĕmn al timpului“. Sub acest titlu „Pest. Ll.“ publică următórea scire: „In diua nascerei monarchului episcopul Emeric Bende din Neutra dete un prând mare, la care învità pe generalul Palcovicī şi pe mai mulţī oficerī. Dintre funcţionarii de stat şi cei comitatenşī nu fù învitat nimenī, nicī măcar vicespanul sĕu primarul oraşului. Acesta e un semn caracteristic al timpului şi procederea episcopului se condamnă din partea tuturor“. Nu le place Jidanilor desconsiderarea!

—o—

Casarmă rusésca aruncată în aer. „*Gazetta del Popolo*“ din Turin aduce scirea sensaţională, că casarma din Tula (Rusia) ar fi fost aruncată în aer. *Trei sute de persóne, între carī şi oficerī, au murit.* Casarma, după constatările făcute la urmă, a fost subminată. Ostaşii au fost rupţī în bucăţī. S'au deţinut fórte mulţī.

Programa serbărilor,

ce se vor arangia cu ocasiunea adunării generale a „Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului român“, ce se va ţine în Blaşiu în dilele de 27—28 Aug. n. a. c.

Lunī în 26 August n.

1) La 12 ½ primirea comitetului central la gară.

2) La 8 óre séra, convenire socială la „Hotel Univers“.

Marţī în 27 August n.

1) Liturgiă în biserica catedrală la órele 8.

2) După s. Liturgiă şedinţa I.

3) La 2 óre banchet la „Hotel Univers“.

4) La 8 óre séra concert în sala de gimnastică.

Mercurī în 28 August n.

1) Liturgiă la 7 óre diminéţa.

2) La 10 óre şedinţa II.

3) Séra la 9 óre bal în sala de gimnastică.

Joi în 29 August n.

Eventuale escursiunī şi petrecerī.

Dela subcomitetul despărţ. XI.

Ion German, director. *A. C. Domşa*, secretar.

*

Publicând programa acésta, atragem atenţiunea cetitorilor asupra concertului de Marţī 15 (27) Aug. în care se va produce pentru prima óră balada „*Mănăstirea de Argeş*“ compusă după textul poesiei lui V. Alexandri de profesorul de musică Iacob *Mureşianu*. Parte din musica acestei balade unică în feliul ei ca composiţiă română, a fost ocasional mult lăudată şi admirată chiar de nemuritorul bard Alexandri şi nu ne îndoim, că redată prin cor şi orchestră ea va produce un adênc efect asupra ascultătorilor, carī dorim sĕ fiă cât de numĕroşī.

Coresp. „Gaz. Trans.“

Turda, 18 Aug. 1895.

Adunarea despărţĕmêntului. — Concertul. — Petrecerea. —

Pe timpul înfiinţării „Asociaţiunii transilvane“, unul dintre iniţiatorii ei, mult regretatul George Bariţiu, dicea celor scepticī, pessimiştī: „Nu vĕ temeţī, Asociaţiunea e încă o tînĕră fecióră, dér ea are viitor de aur“. Dicênd acestea, Bariţiu presupunea, că în Românii ardelenī trăesce un viu interes faţă cu propria lor cultură, ei vor fi purtând la inimă sórtea opincii.

Despărţĕmêntul nostru însĕ a arătat, cât de esagerat a fost optimismul lui Bariţiu. Se vede, că noi inteliginţa cântăm numai „Sus opincă“, tot atuncī însĕ, cu o indolenţă pĕcătósă lĕsăm, ca poporul sĕ-şī continue acelaşī cântec melancolic:

„Cine a dis întâiu doina,
Arsă i-a fost inima“.

Sĕ vĕ descriu decursul şedinţii? — Nu pot, din causă, că *în lipsa membrilor din comitet şi esternī nu s'a putut ţiné şedinţă.* Pentru-ca însĕ despărţĕmêntul sĕ fiă representat la adunarea dela Blaşiu, s'au ales ca delegaţī d-nii Iuliu C. Vlăduţ şi Dr. George Popescu. Celelalte lucrurī s'au amânat. Până când? — Până când membrii despărţĕmêntului nostru se vor schimba, póte, în spre bine. Când va fi acésta? — Nu sciu, dér bun e Domnul — sĕ sperăm!

*

Sub ast-fel de auspicii evident, că n'am fi putut profeţi reuşită concertului şi petrecerii, ce aveau sĕ urmeze séra. Anī au trebut sĕ trécă, în decursul cărora din Turda am audit povestindu-se numai despre vandalisme, până când în 10 August n. c. s'a arangiat *primul* concert românesc. Am salutat acéstă reînviare a spiritului social dela noi cu mare bucuriă şi doresc mult sĕ vĕd în el începutul unei ere mai fericite.

Constat cu viuă plăcere, că la concert s'au angajat aprópe tóte puterile din loc, pe lângă carī s'a făcut învitare specială D-lui şi D-nei Popovicī din Haţeg, ceea-ce au şi primit cu multă bunăvoinţă.

Ca puncte mărcante din programa concertului voiu scóte decī piano solo a d-şórei *Polixena Mesaroş*, care a esecutat piesa „*Steluţa*“ de Spindler. Esecutarea precisă şi sigură ni-a demonstrat, cât de bine este iniţiată d-ra Mesaroş în musica de artă. Jocul D-sale a fost acoperit de dese aplause. D-ra *Augusta Vlăduţ* s'a dovedit ca o bună declamatóră. Predarea corectă şi modul cum d-sa a sciut sĕ interpreteze poesia declamată, n'a lăsat nimic de dorit. Tonul conformat, arătă îndestul, cât de fidel scie d-ra Augusta sĕ se străplânte în starea psichică a mamei-eroine din poesia „Ştefan şi mamă-sa“, de Justin Popfiu.

Am avut plăcerea de a asculta şi vocea plăcută a d-rei *Olimpia Vlăduţiu*, care ni-a cântat „*Ţiganca*“, ér la insistenţa publicului a mai esecutat şi frumósa composiţiă de W. *Humpel:* „Nor de vijeliă“. Cântarea d-sale a fost asemenea punct deplin succes în programa concertului.

Mai resta punctul din urmă: „Mosaic naţional“ de A. Kneisel, când în faţa publicului „păşesce svêltă, zîmbitóre“ dómna *Victoria Popovicī* spre a acompania la pian pe soţul sĕu, d-l Cornel Popovicī. D-l Popovicī are o înfăţişare seriósă, încât nimic nu tradéză, cât de mult simte acórdele admirabile, ce le scóte din violină, şi carī fac un sigur efect asupra ascultătorilor. Privindu-l, te lasă rece; ascultându-l, te încăldesce, bă chiar înfierbêntă, ér amestecul acestor impresii te face sĕ recunoscī, că, e un dibaciu artist în violină. Cât pentru d-na Popovicī cunoscută publicului nostru şi ca prima distinsă pentru costumul naţional, voiu spune, că prin jocu-i virtuos şi înfăţişarea-i simpatică curênd scie lua stăpânirea asupra ascultătorilor. Primele acórde ale violinei şi pianului produseră o adevĕrată solemnitate, ér ultimele provocară furtună de aplause din partea publicului.

Concertul părea a fi terminat, când de-odată apare d-ra *Olimpia Vlăduţ* într'un drăgălaş costum slovac şi pentru a captiva publicul şi cu dexteritatea-i în violină, ni-a cântat, acompaniată fiind la pian de d-na Popovicī, piesa: „Berceuse slave“ de F. *Neruda.* Păşirea d-şórei Olimpia în costumul de slovacă a electrisat spiritele, încât publicul i-a făcut adevĕrată ovaţiune.

Doritor de-a mai asculta odată jocul de artă al d-lui şi d-nei Popovicī, publicul îi rechiămà din nou, ér dênşii cu acelaşī perfect succes au esecutat o piesă de Iul. Weisz.

Nu pot trece cu vederea încă pe d-nii *Ionel Mesaroş*, violinist de multă speranţă, *Valer Moldovan* şi *Justin Pop*, carī ambii şi-au esecutat bine rolurile, declamând producte de ale lui Coşbuc.

Programa fù eshauriată, ér eu trebuii sĕ admir progresul nostru în musica de artă.

*

Concertul fù urmat de joc, care a durat până diminéţa. Public numĕros şi curat românesc, conversare viuă şi animaţiă mare. Eu însĕ n'aşī fi îndestulit cu atâta. Atarī convenirī dispar curênd, ér efectul lor asupra vieţii nóstre socialī încă nu e satisfăcĕtor. Trebue decī, ca viéţa socială română sĕ fiă viuă şi agitată şi atuncī, când lipsesce musica şi jocul. Şi acésta pentru a avé umbrelă contra radelor culturii strĕine, pentru a ne conserva şi în viitor individualitatea nóstră întactă, a pădi geniul familiei române. Şi aci va trebui sĕ păşéscă femeia română. Dame române, voi gingaşe copile, carī aţī inspirat pe simpaticul poet Vlăhuţă atât de mult, încât v'a apoteosat, faceţī, ca, deşi între elemente strĕine, noi sĕ trăim pururea curat românesce.

Celor, carī au concurs la îndeplinirea actului social din 16 August, laudă şi recunoscinţă cu atât mai mare, că el s'a petrecut în Turda, unde şovinismul unguresc e mai murdar.

— el.

Stipendii.

Dela „Asociaţiunea transilvană pentru lit. rom. şi cult. pop. rom.“ cu începutul anului şcolar 1895/6 sunt de conferit următórele stipendii:

1.) Din fundaţiunea „*Başota*“ *unul à 20 fl. la an;* 2.) Din fundaţiunea „*Galliană*“ *unul à 60 fl.* la an; la conferirea acestui stipendiu rudeniile fericitului fundator din familia „Pop“ şi „Anton“ se vor preferi *ceteris paribus.* 3.) Din fundaţiunea „*Roman*“ *doue à 60 fl.* la an.

Pentru conferirea acestora, tinerilor românī, studenţī de gimnasiu orī şcóla reală de aceeaşī categorie, se escrie concurs cu termin până la *15 Septemvre 1895.*

Cererile sĕ se înainteze până la terminul indicat *Comitetului Asociaţiunii transilvane etc. în Sibiiu (Nagy Szeben)* instruite cu următórele documente: a) Atestat de botez în original sĕu în copie legalisată; b) Testimoniu şcolastic de pe anul din urmă şcolar; c) Atestat de frecuentare dela direcţiunea institutului, în care de present urméză studiile; d) Atestat de paupertate, eventual de orfan.

Cererile întrate după termin nu se iau în considerare.

Sibiiu, din şedinţa comitetului Asociaţiunii trans. pentru lit. română şi cult. poporului român ţinută la 8 August 1895.

Dr. Il. Puşcariu, vice-preşed. **Dr. V. Bologa**, secr. II.

DIVERSE.

Cel mai mare diamant. Din Rio-de-Janeiro se scrie, că în Pernagno, principala mină de diamante din Brasilia, s'a aflat un diamant negru, care are o greutate de 3100 caraţī, va sĕ dică cu 2129 caraţī mai grea decât cel mai mare diamant, cunoscut până acum în lume. Preţiosul diamant este proprietatea unei societăţī francese, dela care voesce acum sĕ-l cumpere guvernul Brasiliei pentru a-l depune în museul din Rio-de-Janeiro.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 20 August 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.05
Renta de coróne ung. 4%	99.95
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	124.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	102.75
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	122.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	98.20
Bonurĭ rurale croate-slavone	98.75
Imprum. ung. cu premii	157.75
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	145.50
Renta de hârtie austr.	100.90
Renta de argint austr.	101 15
Renta de aur austr.	123.15
Losurĭ din 1860	155.75
Acții de ale Băncei austro-ungară.	1067.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	484.25
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	398.25
Napoleondorĭ	9.61
Mărcĭ imperiale germane	59.22½
London vista	121.20
Paris vista	47.95
Rente de coróne austr. 4%	101.35
Note italiene	45.75

Cursul pietei Brasov.

Din 21 August 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.56½	Vênd.	9.59
Argint român.	Cump.	9.50	Vênd.	9.55
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.58	Vênd.	9.61
Galbenĭ	Cump.	5.63	Vênd.	5.68
Mărcĭ germane	Cump.	59.—	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	128.½	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	10.83	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.75	Vênd.	101.75

Nr. 9616—1895.

PUBLICAȚIUNE.

In următórele părțĭ de pădure, nemijlocit limitante cu orașul, se dau pe cale de oferte următórele esploatărĭ de lemne de stejariu pro 1895:

1. In așa numitul Sfaffer Weber-eck 365 bucățĭ cu 144.540 m.³
2. „ Szekérut 473 buc. cu . . . . . 255.248 „
3. „ Weitengrund 618 bucățĭ cu . . . 424.412 „
4. „ Hattertgrund 93 bucățĭ cu . . . . 66.090 „
5. Inparțela ștejarilor 33 bucățĭ cu . . . 17.701 „
6. In Scurta putredă 25 bucățĭ cu . . . 14.940 „

Laolaltă 1607 buc. cu 922.931 m.³

Ofertele se pot estinde atât asupra întregului, cât și asupra singuraticelor părțĭ de pădure; au de a fi provědute cu un timbru de 50 cr. și cu dechierațiunea, cum-că oferentului 'i sunt cunoscute condițiunile, aflătóre la oficiul forestieral orășenesc, și că oferentul se supune lor.

Oferentul este de-a se provedé cu un vadiu de 5% din suma oferită. Ofertele, carĭ au de-a conținea numele și locuința oferentului, au de a se așterne până în 6 Septemvre a. c. la prânḑ 12 óre domnului substitut de primariu Carol Jacobi. Pertractarea de oferte se ține în aceeașĭ ḑi la 4 óre după prânz.

Brașov, 13 August 1895.

764,1—3 Magistratul orășenesc.

Nr. 9616—1895.

PUBLICAȚIUNE.

In următórele părțĭ de pădure **se vînd pe cale de oferte** următórele cantitățĭ de lemne de ștejariu: In așa numitul Weitengrund esploatarea pro 1894 606 metri. In așa numitul Weitengrund exploatarea pro 1895 2988 metri. In așa numitul Hattertgrund exploatarea pro 1895 508 metri. La olaltă 4102 metri. Ofertele, prověḑute cu timbru de 50 cr. și cu un vadiu de 5% din suma oferală, se pot estinde séu asupra întregeĭ cantitățĭ, séu asupra singuraticelor cantitățĭ din locurile de pădure amintite, în fine au de-a conține declarațiunea, că oferentului 'i sunt cunoscute condițiunile de oferte și că se supune lor.

Aceste condițiunĭ se află la oficiul orășenesc forestieral dela 7—1 óră, spre esaminare din partea fiăcărui. Ofertele, carĭ afară de aceea au ca sě conțină numele și locuința oferentului, sunt de a-se așterne cel mult **până în 6 Septemvre a. c. la 12 óre la prânz D-lui substitut de primar Carol Jacobi,** la care tot în aceeașĭ ḑi după prânz la 4 óre se va ținea pertractarea de oferte.

Brașov, 13 August 1895.

763,1—3 Magistratul orășenesc.

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:

Tr. accelerat: 5 óre 07 m. diminéța.
Trenul de persóne: 8 óre diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 9 min. după am.
Trenul mixt: 10 óre 25 minute séra.

2. Dela Bucurescĭ la Brașov:

Trenul accel: 2 óre 18 min. după am.
Trenul mixt: 5 óre 20 m. după amédĭ.
Trenul de persóne: 9 óre 8 minute séra.
Trenul accel.: 10 óre 19 minute séra.

3. Dela Zĕrnescĭ la Brașov: (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 7 óre 21 min. diminéța.
Trenul mixt: 1 óră 14 min. după am.
Trenul mixt: 8 óre 16 min. séra.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.

Trenul mixt: 8 óre 20 min. dimin.
Trenul de persóne: 1 óră 46 m. d. am.
Trenul mixt: 7 óre 12 min. séra.

5. Dela Sinaia la Brașov*)

Trenul de persóne 7 óre 40 m. dim.

Plecarea trenurilor din Braș.

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 5 óre 8 min. diminéța.
Trenul accel.: 2 óre 45 min. după am.
Trenul de persóne: 7 óre 43 min. séra.
Tr. accelerat: 10 óre 26 min. séra.

2. Dela Brașov la Bucurescĭ:

Trenul de pers.: 3 óre 55 min. dimin.
Tr. accelerat: 5 óre 14 m. dimin.
Trenul mixt: 11 óre înainte de amédĭ.
Trenul accel.: 2 óre 19 min. după am.

3. Dela Brașov la Zĕrnescĭ. (Gara Bartolomeiu.)

Trenul mixt: 9 óre 5 min. diminéța.
„ „ 5 „ 13 m. după am.
Trenul mixt: 9 óre 30 min. séra.

4. Dela Brașov la Ch.-Oșorheiu.

Trenul de persóne: 3 óre 5 după am.
Trenul mixt: 8 óre 50 minute dimin.
Trenul mixt: 5 óre 20 min. dimin.

5. Dela Brașov la Sinaia*)

Trenul de persóne 6 óre 40 min. séra.

*) Acest tren circuléză numai Joia, Dumineca și la sĕrbătorĭ.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.